

TASA-ARVO- JA
YHDENVERTAISUUS-
SUUNNITELMA
2023-2024

Tasa-arvolaki

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettuun lakiin (609/86, muutettu lailla 232/2005) lisättiin vuoden 2005 lain kokonaisuudistuksen yhteydessä säännöksen oppilaitosten tasa-arvosuunnittelusta. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävän tasa-arvosuunnitelman laatimisen tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja ennaltaehkäistä sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää. Tasa-arvo suunnittelu tukee oppilaitoksessa tehtävää muuta kehittämistyötä.

Sinilähteen koulussa laaditaan vuosittain tai vähintään kerran kolmessa vuodessa tasa-arvosuunnitelma. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilöstön kanssa. Koulun oppilaskunnalla on myös mahdollisuus vaikuttaa suunnitelmaan.

Syrjintä, seksuaalinen häirintä ja sukupuolen perusteella tapahtuva häirintä

Tasa-arvolain 8b §:n mukaan oppilaitoksen on pidettävä kiellettynä syrjintänä, jos henkilö asetetaan opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuoritusten arvioinnissa tai oppilaitoksen muussa toiminnassa sukupuolen perusteella muita epäedullisempaan asemaan taikka muutoin kohdellaan lain 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Seksuaalinen häirintä

Seksuaalinen häirintä tarkoittaa sanallista, sanatonta tai fyysistä luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Sukupuoleen perustuva häirintä

Tarkoittaa henkilön sukupuoleen liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista ja jolla tarkoituksellisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Välitön ja välillinen syrjintä

Välitön syrjintä tarkoittaa

a) naisten ja miesten asettaminen eri asemaan sukupuolen perusteella ja

b) eri asemaan asettaminen raskaudesta tai synnytyksestä johtuvasta syystä.

Välillinen syrjintä tarkoittaa

a) eri asemaan asettaminen sukupuolen perusteella, jos henkilöt joutuvat epäedulliseen asemaan sen perusteella ja

b) eri asemaan asettaminen vanhemmuuden tai perhehuoltovelvollisuuden perusteella.

Mitä tarkoitetaan seksuaalisella häirinnällä ja sukupuolen perusteella tapahtuvalla häirinnällä?

Seksuaalinen ja sukupuolen perusteella tapahtuva häirintä voi olla esim.

- vihjailevia eleitä tai ilmeitä
- härskejä puheita, nimittelyä, kaksimielisiä vitsejä
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- pornoaineiston esille asettaminen, seksuaalisesti värityneet kirjeet, puhelinsoitot tai sähköpostit
- fyysinen koskettelu, seksuaalisväritteiset ehdotukset tai vaatimukset, - siihen voi liittyä myös seksuaalista väkivaltaa, esim. raiskaus tai sen yritys.

Sinilähteen koulussa noudatettavat toimintatavat

Välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella, seksuaalinen häirintä ja sukupuoleen perustuva häirintä on Sinilähteen koulussa kielletty. Sinilähteellä on nollatoleranssi kaikenlaisen kiusaamisen, epäasiallisen kohtelun, häirinnän ja syrjinnän suhteen. Koulussa on käytössä kiusaamisen vastainen suunnitelma, joka päivitetään vuosittain.

Jokainen Sinilähteen koulun henkilökunnan jäsen ja oppilas on omalta osaltaan vastuussa ilmapiiristä ja hyvinvoinnista. Kouluyhteisössä jokaista yhteisön jäsentä tulee kohdella asiallisesti ja kohteliaasti, vaikka kaikista ei pitäisikään.

Kiusaamiseen ja häirintään puuttuminen

Epäilty kiusaaminen ja häirintä selvitetään heti. Selvittelysuunnitelman löytyy erillisestä kiusaamisen vastaisesta suunnitelmasta. Selvittelystä vastaa rehtori. Kumpaankin osapuolta kuullaan; ketään ei pidä leimata pelkkien syytösten perusteella. Tapahtumien kulku selvitetään ja sovitaan yhteiset pelisäännöt, joissa kerrotaan, miten jatkossa toimitaan. Sovitut pelisäännöt ja niiden toteutuminen tarkistetaan osapuolten kanssa noin kuukauden kuluttua ensimmäisestä tapaamisesta. Tällöin sovitaan myös jatkotoimenpiteistä.

Pelisääntöjen noudattamista valvotaan. Mikäli sovitut toimenpiteet eivät tuota tulosta ja kiusaaminen tai häirintä todistettavasti jatkuu, syyllistä voidaan rangaista lain suomin keinoin. Tärkeintä on kuitenkin lopettaa kiusaaminen tai häirintä, ei etsiä syyllisiä eikä kaivella ongelmia. Kun kiusaaminen tai häirintä on loppunut ja mahdollinen rangaistus kärsitty, asia on loppuun käsitelty eikä siihen enää palata.

Jos koet joutuneesi epäasiallisen kohtelun tai kiusaamisen kohteeksi toimi seuraavasti:

1. Ilmoita luokanopettajalle, koulunkäynninohjaajalle, koulunuorisotyöntekijälle, terveydenhoitajalle, muulle opiskelijahuollon henkilölle tai rehtorille asiasta. Voit halutessasi ottaa asian puheeksi suoraan häiritsijän tai epäasiallisesti käyttäytyvän kanssa. Kerro miltä sinusta tuntuu ja että koet hänen toimintansa epäasialliseksi käytökseksi. Kehota häntä lopettamaan se. Näin annat hänelle mahdollisuuden korjata toimintaansa.
2. Jos epäasiallinen käytös jatkuu, kerro viivytyksettä luokanopettajalle tai opiskelijahuollon henkilölle asiasta.
3. Mikäli häiritsijänä tai kiusaajana on opettaja, tulee opiskelijan ilmoittaa asiasta rehtorille, joka ryhtyy välittömästi toimiin tilanteen korjaamiseksi ja selvittämiseksi.

Jokaisen yhteisön jäsenen velvollisuus on vastustaa epäasiallista käytöstä ja kiusaamista, vaikkei se aina helppoa olekaan, sillä ryhmässä tyhmyys helposti tiivistyy. Älä tue passiivisestikaan kiusaajaa, vaan osoita asenteellasi, että et hyväksy kiusaamista (esim. et naura mukana). Tarjoa kiusatulle apua. Kerro huomaamastasi kiusaamisesta jollekin, esim. rehtorille tai opettajalle.

Tasa-arvon toteutumisen seuranta ja arviointi

Tasa-arvon toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain luokkahuoltamokyselyn yhteydessä. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa mahdolliset epäkohdat sekä arvioida tehtyjen toimenpiteiden tuloksellisuutta.

Kyselyn tulosten perusteella tasa-arvosuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa ja samassa yhteydessä kuullaan henkilöstöä, opiskelijoita ja huoltajia.